

VLADA CRNE GORE
**KOMISIJA ZA PRAĆENJE IMPLEMENTACIJE
ZAKONIKA O KRIVIČNOM POSTUPKU**

Broj: 01-7619/09

Podgorica, 18. februar 2011. godine

**4. IZVJEŠTAJ
O SPROVOĐENJU PLANA IMPLEMENTACIJE
ZAKONIKA O KRIVIČNOM POSTUPKU**

1. UVOD

Zakonik o krivičnom postupku (ZKP) objavljen je 18. avgusta 2009. godine u "Službenom listu Crne Gore", broj 57/09, a stupio je na snagu 26. avgusta 2009. godine.

ZKP-om su predviđeni brojni novi krivičnoprocesni instituti koji do sada nijesu postojali u našem pravnom sistemu. Mnogi već postojeći instituti značajno su modifikovani. Najznačajnija novina jeste promjena koncepta istrage, odnosno njeno izmještanja iz suda i povjeravanja Državnom tužilaštvu. Ustanovljavanje sistema tužilačke istrage u ZKP-u je najdalekosežnija promjena buduće krivične procedure.

1.1. Postepena primjena

ZKP je trebao da se primjenjuje od 26. avgusta 2010. godine tj. godinu dana od dana stupanja na snagu u svim državnim tužilaštvima i sudovima u Crnoj Gori.

Sagledavanjem trenutnih prostornih, tehničkih i kadrovskih kapaciteta Državnog tužilaštva utvrđeno je da su potpuni uslovi za primjenu ZKP-a obezbijeđeni u Odjeljenju za suzbijanje organizovanog

kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina pri Vrhovnom državnom tužilaštvu koje postupa pred specijalizovanim odjeljenjima viših sudova u Bijelom Polju i Podgorici. Potrebno je istaći da kadrovska jačanje kapaciteta Državnog tužilaštva nije ostvareno u potpunosti. U pogledu zapošljavanja novih službenika i namještenika nije obezbijeđen dovoljan broj novozaposlenih na način kako je bilo predviđeno Planom implementacije. Takođe, neka od osnovnih državnih tužilaštava ispunjavaju uslove za primjenu ZKP-a, dok u nekima nijesu obezbijeđeni prostorno tehnički uslovi. Kako nije moguće primijeniti parcijalno ZKP u pojedinim osnovnim državnim tužilaštvima, počelo se sa postepenom primjenom ZKP-a na način što se od 26. avgusta primjenjuje u predmetima za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina. Ističemo da je postepena primjena ZKP predmet Zakona o izmjenama i dopuni Zakonika o krivičnom postupku, koji je objavljen u "Službenom listu CG", broj 49/10 od 13.8.2010. godine.

Dakle, umjesto u svim državnim tužilaštvima i sudovima u Crnoj Gori, ZKP se od 26. avgusta 2010. godine primjenjuje od strane specijalnog tužioca za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina, tj. u dijelu tužilačke organizacije u čijoj nadležnosti su najteži oblici kriminala. Takođe, novi koncept tužilačke istrage primijenit će se od 1. septembra 2011. godine i u drugim državnim tužilaštvima. Na ovaj način se obezbjeđuje da se novi koncept koji je sadržan u ZKP-u primijeni u krivičnim predmetima koji se odnose na organizovan kriminal, korupciju, terorizam i ratne zločine.

1.2. Plan implementacije

Vlada Crne Gore je na sjednici od 29. oktobra 2009. godine donijela Plan implementacije Zakonika o krivičnom postupku (Plan implementacije). Plan implementacije za svoj predmet ima aktivnosti koje je potrebno sprovesti da bi ZKP u potpunosti zaživio u praksi.

Plan implementacije sadrži više segmenata: Najznačajnije novine u ZKP-u; Uticaj ZKP-a na druge propise; Obuka službenih i drugih aktera novog krivičnog postupka; Upoznavanje javnosti sa osnovnim normativnim rešenjima ZKP-a; Nabavka potrebne tehničke opreme; Procjena kadrovskih i prostorno-tehničkih potreba u Državnom

tužilaštvu; Komisija za praćenje implementacije ZKP-a; Okvirni vremenski raspored ostvarivanja Plana implementacije; Budžet za realizaciju Plana implementacije.

1.3. Osnovne novine

ZKP-om su predviđeni brojni novi krivičnoprocesni instituti koji do sada nisu postojali u našem pravnom sistemu. Mnogi već postojeći instituti značajno su modifikovani, ali se pri tom vodilo računa o očuvanju sopstvene pravne tradicije, pa su zadržana do sada u praksi potvrđena i provjerena zakonska rješenja, a uz određena prilagođavanja, korišćeni su i neki dobri uzori iz komparativnog procesnog prava.

Najznačajnija novina jeste promjena koncepta istrage, odnosno njeno izmještanje iz suda i povjeravanja Državnom tužilaštvu. Ustanovljavanje sistema tužilačke istrage u ZKP-u je svakako najdalekosežnija promjena buduće krivične procedure.

Sporazum o priznanju krivice je još jedna od novina u ZKP-u. Radi se o institutu karakterističnom za anglosaksonske krivične postupke, ali je danas veoma široko prihvaćen i u brojnim kontinentalno-evropskim krivičnoprocesnim zakonodavstvima. Modalitet koji je sadržan u ZKP-u predstavlja umjerenu varijantu koja se smatra prihvatljivom u našim uslovima i koja može dovesti do bržeg okončanja mnogih krivičnih postupaka i smanjenja troškova, a da se pri tom ne ugroze interesi zakonitosti i pravičnosti.

Treba imati u vidu da ZKP-om nijesu predviđena mješovita vijeća, tj. učešće sudija porotnika u postupku. Dakle, ZKP ne predviđa više učešće laičkog elementa (tzv. sudije neprofesionalci) u krivičnom postupku. Takođe, prije donošenje Zakona o izmjenama i dopuni ZKP-a sudija pojedinac je bio nadležan za djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do 10 godina, osim za djela iz nadležnosti višeg suda. Međutim, Zakonom o izmjenama i dopuni ZKP-a intervenisano je u članu 24 stav 2 ZKP, na način što je predviđeno da viši sud sudi u vijeću od trojice sudija, a ako je u pitanju krivično djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do deset godina, koje je u nadležnosti višeg suda, sudi sudija pojedinac, osim za djela organizovanog kriminala. Na ovaj način se

izbjegava angažovanje sudija profesionalaca u tročlanom vijeću za sve prvostepene predmete koji se nalaze u nadležnosti višeg suda.

Mjere tajnog nadzora (specijalna istražna sredstva) mogu se primijeniti u odnosu na veći broj krivičnih djela nego do sada, a među tim djelima taksativno su nabrojana, između ostalog, koruptivna krivična djela. Naime, prema prethodnom Zakoniku nije bilo moguće primijeniti mjere tajnog nadzora na neka krivična djela koja bi bez primjene ovih mjera bilo teže dokazati.

Oduzimanje imovinske koristi i oduzimanje imovine čije zakonito porijeklo nije dokazano (prošireno oduzimanje) predstavljaju značajne institute krivičnog prava kojima se ostvaruje načelo da niko nema pravo da ima koristi od vršenja krivičnih djela. Donošenjem ZKP-a dorađene su i poboljšane postojeće odredbe koje se odnose na oduzimanje imovinske koristi pribavljenje krivičnim djelom. Takođe, postupak za oduzimanje imovine čije zakonito porijeklo nije dokazano (prošireno oduzimanje i sa njim u vezi obnuti teret dokazivanja) i finansijska istraga radi proširenog oduzimanja imovine predstavljaju značajne novine u odnosu na raniji zakonski tekst što može biti od velikog uticaja na sudsku praksu.

1.4. Uticaj na druge propise

U okviru uticaja ZKP-a na druge zakone najznačajniji dio predstavlja uticaj na propise iz oblasti pravosuđa i to uticaj na važeće propise koje je potrebno izmijeniti (Krivični zakonik, Zakon o prekršajima, Zakon o policiji). Takođe, planirano je donošenje novih zakona koje je potrebno uskladiti sa ZKP-om: Zakon o maloljetničkom pravosuđu, Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći, Zakon o zaštiti od nasilja u porodici, Zakon o izmjenama i dopuna Zakona o odgovornosti pravnih lica. Svi navedeni zakoni, osim Krivičnog zakonika, predviđaju supsidijarnu primjenu i njihovo donošenje nije uslov za punu primjenu ZKP-a tj. od njihovog donošenja ne zavisi primjena ZKP-a.

Uticaj ZKP-a na podzakonske propise iz oblasti pravosuđa je znatno veći od uticaja na zakonske propise iz oblasti pravosuđa zbog specifičnosti podzakonskih normi koje na detaljniji način regulišu pojedina pitanja s obzirom da se i donose na osnovu zakonskih

propisa i u cilju razrade zakonskih normi i njihovog preciziranja (Sudski poslovnik, Pravilnik o unutrašnjem poslovanju Državnog tužilaštva, Pravilnik o orijentacionim mjerilima za određivanje potrebnog broja sudija i ostalih zaposlenih u sudu, Odluka o broju sudija u sudovima, Odluka o broju zamjenika državnih tužilaca).

Osim uticaja na podzakonske propise iz oblasti pravosuđa, ZKP sadrži pravni osnov za donošenje više podzakonskih akata koje je potrebno donijeti da bi se stvorili uslovi za uspješnu primjenu ZKP-a.

1.5. Jačanje kapaciteta

Obuka službenih aktera u krivičnom postupku je vrlo važna i to je način da se lakše i bolje usvoje nova znanja, odnosno da se na efikasniji, adekvatniji i sistematski način, relevantni subjekti upoznaju sa novim zakonskim normama. Planom implementacije, predviđeno je sprovođenje zajedničke i posebne obuke za službene aktere krivičnog postupka. Težište obuke je na onom što je novo ili dosta inovirano, a posebno na novom konceptu istrage, sporazumu o priznanju krivice, proširenom oduzimanju imovinske koristi, mjerama tajnog nadzora i organizaciji glavnog pretresa.

Na osnovu analize relevantnih zakonskih odredbi utvrđeno je da postoji potreba za nabavkom audio-video, fotografske i ostale potrebne tehničke opreme i uređaja za opremanje sudova, Državnog tužilaštva i policije.

Nova ovlašćenja državnih tužilaca i njihova izmijenjena uloga u krivičnom postupku uticaće na povećanje obima posla, pa se u cilju efikasne primjene ZKP-a predviđa angažovanje dodatnog broja državnih tužilaca i drugih struktura zaposlenih u državnom tužilaštvu. Za sve novazaposlene pored zarada potrebno je obezbijediti i odgovarajuće prostorno tehničke uslove za rad.

U Planu implementacije je prikazan vremenski raspored ostvarivanja aktivnosti, koji treba uzeti okvirno, jer nije moguće apsolutno precizno utvrditi dinamiku ostvarivanja Plana implementacije, pa treba računati i na određeni stepen nužne fleksibilnosti i prilagodljivosti.

Budžet Plana implementacije sadrži detaljno razrađeno po stavkama koliko je sredstava potrebno izdvojiti za implementaciju ZKP-a.

2. PREDUZETE AKTIVNOSTI

2.1. Komisija za praćenje implementacije ZKP-a

Vlada Crne Gore je obrazovala **Komisiju za praćenje implementacije Zakonika o krivičnom postupku ("Službeni list CG", broj 82/09)**. U sastavu Komisije su: 1. ministar pravde; 2. predsjednik Vrhovnog suda; 3. vrhovni državni tužilac; 4. predsjednik Advokatske komore; 5. ministar unutrašnjih poslova i javne uprave; 6. ministar finansija; 7. direktor Uprave policije; 8. predsjednik Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu u Skupštine Crne Gore. Zadatak Komisije je da koordinira aktivnosti na sprovođenju Plana implementacije; ocjenjuje postignute rezultate i predlaže mjere za otklanjanje uočenih nedostataka u primjeni Plana; informiše javnost o sprovođenju Plana.

Komisija je donijela Poslovnik o svom radu kojim su bliže uređeni organizacija, način rada i druga pitanja od značaja za rad Komisije. Imenovan je sekretar Komisije i obrazovan je Analitičko-operativni tim, kao pomoćno tijelo Komisije koje obrađuje pristigle izvještaje koji se odnose na implementaciju ZKP-a. Analitičko-operativni tim je sastavljen od po dva predstavnika Ministarstva pravde, Vrhovnog suda, Vrhovnog državnog tužilaštva, Advokatske komore, Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave, Ministarstva finansija i Uprave policije.

Do sada je održano pet sastanak Komisije (23.12.2009., 11.5., 5.7. i 3.12.2010. i 15.2.2011. godine).

2.2. Uticaj ZKP-a na druge propise

Vlada je utvrdila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika, na sjednici od 28.01.2010. godine, a **Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika**, Skupština Crne Gore donijela je 22. aprila 2010. godine i objavljen je u "Službenom listu CG", broj 25/10 od 5.5.2010. godine. Zakon sadrži veliki broj izmjena i dopuna, a među najvažnijima, u opštem dijelu je propisivanje tzv. proširenog

oduzimanja imovinske koristi, čime se stvara i materijalni aspekt za primjenu odredaba ZKP-a oduzimanje imovine čije zakonito porijeklo nije dokazano (prošireno oduzimanje). Naime, ZKP-om je propisano u članu 516 da će se odredbe čl. 90, 486, 487, 488 i 489, koje se odnose na postupak proširenog oduzimanja, primjenivati od dana početka primjene odredaba Krivičnog zakonika kojima će se urediti prošireno oduzimanje imovine. Tako su pomenute odredbe ZKP-a koje se odnose na prošireno oduzimanje počele da se primjenjuju 13. maja 2010. godine tj. onog dana kada su stupile na snagu zadnje izmjene i dopune Krivičnog zakonika. Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika je u najvećoj mjeri usaglašen sa relevantnim konvencijama Ujedinjenih nacija i Savjeta Evrope kao izvorima krivičnog međunarodnog prava. Isto tako je usaglašen sa izvorima prava Evropske Unije i njihovim najvažnijim načelima.

Vlada je na sjednici održanoj 7.10.2010. godine utvrdila Predlog zakona o prekršajima, a Zakon o prekršajima je donijela Skupština Crne Gore na sjednici održanoj 22. decembra 2010. godine. **Zakon o prekršajima** je objavljen u „Službenom listu Crne Gore“, broj 1/11, od 11.1.2011. godine. Prethodno je Ministarstvo pravde organizovalo javnu raspravu. Tako je 16. decembra 2009. godine, održan okrugli sto na kojem je prezentiran Nacrt zakona o prekršajima. Takođe, povodom Nacrta zakona održan je seminar, 26.3.2010. godine, na temu „Reforma prekršajnog sistema – Evropska konvencija o ljudskim pravima i crnogorsko zakonodavstvo i praksa“. Seminar su zajedno organizovali Ministarstvo pravde, Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije i AIRE centra iz Londona. Pripremu teksta zakona podržali su Ministarstvo inostranih poslova Norveške, preko projekta čiji je implementator International Management Group.

Vlada je utvrdila **Nacrt zakona o maloljetničkom pravosuđu**, na sjednici od 24. decembra 2009. godine. U sklopu javne rasprave, održan je okrugli sto o Nacrtu zakona o maloljetničkom pravosuđu, 8.2.2010. godine, koji je organizovalo Ministarstvo pravde zajedno sa UNICEF-om uz podršku Delegacija Evropske komisije u Crnoj Gori. Takođe, Nacrt zakona je objavljen u dnevnom listu koji izlazi na teritoriji Crne Gore. Uskoro će biti utvrđen Predlog zakona. Usvajanjem ovog zakona, po prvi put će se sva pravna materija o maloljetničkom pravosuđu naći u jednom zakonskom tekstu, a dodatnu vrijednost zakona predstavlja činjenica da se zakon ne

fokusira samo na poboljšanje tretmana maloljetnika u sukobu sa zakonom. Zakonom o maloljetničkom pravosuđu biće napravljen poseban iskorak u vidu podsticanja saradnje između pravosudnog sistema i sektora socijalne zaštite, što će doći do izražaja kroz sprovođenje alternativnih mjera i sankcija kao što su poravnanje sa oštećenim uz nadoknadu štete, izvinjenje ili rad sa ciljem otklanjanja štetnih posljedica krivičnog djela, dobrovoljni rad u lokalnoj zajednici, tretman u zdravstvenoj ustanovi ili savjetovalištu.

Predlog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći je utvrđen na sjednici Vlade od 27. januara 2011. godine i nalazi se u skupštinskoj proceduri. U saradnji sa UNDP-om, tokom maja i juna organizovana je javna rasprava sa ekspertima Savjeta Evrope i UNDP-a. Tekst radne verzije Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći je objavljen u dnevnom listu koji izlazi na teritoriji cijele Crne Gore, a održana su dva okrugla stola u Podgorici (7.5. i 17.6.2010) i po jedan u Kotoru (17.5.2010) i Bijelom Polju (19.5.2010). Okrugli stolovi su bili otvoreni za javnost i svako ko je želio mogao je da prisustvuje javnoj raspravi.

Vlada je na sjednici od 1. aprila 2010. godine utvrdila Predlog zakona o zaštiti od nasilja u porodici, a Skupština Crne Gore 24. saziva donijela je 27. jula 2010. godine, na desetoj sjednici prvog redovnog zasijedanja, **Zakon o zaštiti od nasilja u porodici** ("Službeni list CG", broj 46/10). Zakon o zaštiti od nasilja u porodici stupio je na snagu 14. avgusta 2010. godine, a propisano je da će se podzakonski akti za njegovo sprovođenje donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona tj. do 14. februara 2011. godine. Tokom pripreme teksta zakona, sprovedena je javna rasprava. U sklopu javne rasprave održan je okrugli sto na kojem su uzeli učešće predstavnici državnih organa, velikog broja nevladinih organizacija i međunarodnih razvojnih donatora. Okrugli sto je organizovan uz podršku UNICEF-a, dana 13.11.2009. godine. Takođe, dana 6.11.2009. godine, Nacrt je objavljen u dnevnom listu koji izlazi na teritoriji Crne Gore. U okviru Foruma za dijalog sa NVO, 9.11.2009. godine, u Podgorici, prezentirana su rješenja sadržana u tekstu zakona. Učesnici Foruma bili su predstavnici nevladinih organizacija, koordinatori za rodnu ravnopravnost iz državnih organa i predstavnici međunarodnih organizacija. Tokom trajanja kampanje "16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja", u organizaciji Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore, dana

8.12.2009. godine, održana je otvorena sjednica Odbora, na kojoj je prezentiran tekst zakona. Sjednici su, osim predsjednice i članova Odbora, prisustvovali šefovi misija OEBS-a i UNDP-a u Crnoj Gori i Jose Mendez Bota, člana Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope.

Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici uređena je zaštita od nasilja u porodici, zaštitne mjere, postupak za određivanje zaštitnih mjera kao i druga pitanja od značaja za zaštitu od nasilja, ustanovljava se definicija nasilja u porodici, definicija člana porodice, organi koji se bave zaštitom od nasilja u porodici, kao i pravo žrtava nasilja na psihosocijalnu i pravnu pomoć i socijalnu zaštitu. Važna činjenica je i ta da je predviđeno načelo hitnosti postupanja u postupcima koji se odnose na zaštitu od nasilja, kao i da je interes i dobrobit djeteta koje je žrtva prioritet u svim postupcima.

Vlada Crne Gore je donijela **Uredbu o naknadi troškova u sudskim postupcima** („Službeni list CG“, broj 61/10) koja je stupila na snagu 30. oktobra 2010. godine. Ovom Uredbom uređuje se visina naknade troškova krivičnog postupka i paušalnog iznosa i način isplate tih troškova. Ova Uredba se primjenjuje i u parničnom, izvršnom i prekršajnom postupku. U međuvremenu je Ministarstvo pravde pripremlilo Predlog uredbe o izmjenama Uredbe o naknadi troškova u sudskim postupcima. Naime, izmjenama Opšteg kolektivnog ugovora javila se potreba za izmjenama pomenute uredbe u dijelu koji se odnosi na troškove za čiji obračun je bila predviđena kao osnova cijena rada.

Ministarstvo pravde je donijelo **Pravilnik o unutrašnjem poslovanju Državnog tužilaštva** („Službeni list CG“, broj 51/10) koji je stupio na snagu 26.8.2010. godine. Ovim pravilnikom uređuje se unutrašnje poslovanje i organizacija rada Državnog tužilaštva. Posebna pažnja posvećena je pravosudnom informacionom sistemu (jedinostveni informacioni sistem za upravljanje predmetima) koji se sastoji od standardne aplikacije, računarske i komunikacione opreme i infrastrukture i baze podataka u koju se unose, čuvaju i prenose podaci iz upisnika u državnim tužilaštvima.

Takođe, Ministarstvo pravde je donijelo **Pravilnik o odloženom krivičnom gonjenju** („Službeni list CG“, broj 60/10) koji je stupio na snagu 23. oktobra 2010. godine. Pravilnikom se uređuje bliži način

sprovedenja radnji u primjeni odlaganja krivičnog gonjenja, bliži način ispunjenja obaveza u vezi sa odloženim krivičnim gonjenjem, sadržaj rješenja o odlaganju krivičnog gonjenja i druga pitanja od značaja za odloženo krivično gonjenje.

U toku su aktivnosti na pripremi i drugih **podzakonskih akata** koji proizilaze iz ZKP-a.

Predlog sudskog poslovnika dostavljen je na mišljenje Sudskom savjetu krajem septembra 2010. godine. Ministarstvo pravde je dobilo u drugoj polovini novembra 2010. mišljenje Sudskog savjeta u kojem je jedna od primjedbi, između ostalog, *„da nadležnost Ministarstva pravde u pogledu vršenja nadzora i kontrole poslova sudske uprave, postupanju u predmetima u propisanim rokovima treba da bude samo po pritužbama stranaka i u domenu kancelarijskog poslovanja“*. U tom smislu, podsjećamo da Sudski savjet prema članu 23 Zakona o sudskom savjetu, između ostalog, daje mišljenja na nacрте podzakonskih akata iz oblasti pravosuđa.

U drugoj polovini januara 2011. godine upućena je inovirana verzija Predloga sudskog poslovnika na mišljenje Sudskom savjetu. U ovu verziju inkorporirani su u najvećem dijelu predlozi Sudskog savjeta. Sudski savjet je na sjednici održanoj 8.2.2011.godine dao saglasnost na inoviranu verziju Predloga sudskog poslovnika, s tim što je zaključeno da u istom treba zadržati ranija rješenja koja se odnose na pripravnost i dežurstva sudija. Prethodno su ova rješenja u Sudski poslovnik unijeta na predlog Sudskog savjeta. Predlog Sudskog poslovnika je dostavljen Sekretarijatu za zakonodavstvo i uskoro će biti objavljen u „Službenom listu Crne Gore“.

Takođe, Ministarstvo pravde je pripremlilo **Nacrt uredbe o kontroli mjera nadzora elektronskim putem** koji je 19. novembra 2010. godine dostavljen na dalju nadležnost Ministarstvu unutrašnjih poslova i javne uprave. Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave se oglasilo nenadležnim u vezi sa ovim pitanjem, pa će Ministarstvo pravde biti ovlašćeni obrađivač ovog akta za potrebe Vlade Crne Gore.

Pripremljeni su nacrti **Uredbe o kaznenim evidencijama i Pravidnika o kućnom redu za izvršenje pritvora**. Urađena je

Analiza postojećeg stanja i problematike vođenja kaznene evidencije u Upravi policije Crne Gore sa preporukama za preuzimanje vođenja kaznene evidencije u okviru koje je analizirana i usaglašenost sa pravom Evropske Unije i međunarodnim standardima.

Nacrt pravilnika o kućnom redu za izvršenje pritvora je dostavljen Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija radi davanja eventualnih komentara, primjedbi i sugestija. Nakon toga je obrazovana radna grupa za izradu Pravilnika o kućnom redu za izvršavanje pritvora i uskoro će isti biti objavljen u „Službenom listu Crne Gore“.

2.3. Obuka aktera novog krivičnog postupka

Priprema i **objavljivanje stručne literature** je važan segment zajedničkog plana obuke i u tom kontekstu su do sada objavljena i distribuirana sljedeća izdanja:

- „Zakonik o krivičnom postupku“, Ministarstvo pravde, Podgorica, 2009, dvojezično izdanje na crnogorskom i engleskom jeziku;
- Prof. dr Milan Škulić, „Komentar Zakonika o krivičnom postupku Crne Gore“, Ministarstvo pravde, Podgorica, 2009;
- Grupa autora, Priručnik za praktičnu primjenu Zakonika o krivičnom postupku, Twining projekat, Podgorica, 2009;
- Grupa autora, Priručnik za primjenu Zakonika o krivičnom postupku Crne Gore, Organizacija za evropsku bezbjednost i saradnju, Podgorica, 2010.

Sva pomenuta stručna izdanja su distribuirana u dovoljnom broju primjeraka za sve sudije, državne tužioce i najveći broj savjetnika u sudu i Državnom tužilaštvu. Takođe, jedan broj primjeraka ove stručne literature su dobili Uprava policije, Centar za obuku nosilaca pravosudne funkcije, Advokatska komora, Uprava za antikorupcijsku inicijativu, Uprava za sprječavanje pranja novca, pojedine nevladine organizacije koje su posebno fokusirane na ovu oblast, pravni fakulteti u zemlji.

U vezi sa pripremom odgovarajućih planova obuke, **Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije** je pripremio Program obuke nosilaca pravosudne funkcije, koji predviđa održavanje 12 seminara. Ovi seminari se organizuju po regionalnom principu i to: u Podgorici, za centralni region (Podgoricu, Danilovgrad i Nikšić); u

Bijelom Polju, za sjeverni region (Bijelo Polje, Berane, Kolašin, Plav, Pljevlja, Rožaje i Žabljak) i u Budvi, za južni region (Cetinje, Ulcinj, Bar, Kotor i Herceg Novi). Seminari su fokusirani na teme iz četiri oblasti vezane za ZKP i to: 1. Sporazum o priznanju krivice i institut odloženog gonjenja; 2. Istraga prema novom ZKP-u; 3. Radnje dokazivanja prema novom ZKP-u; 4. Potvrđivanje optužnice-pripremno ročište i glavni pretres.

Policijska akademija je pripremila Priručnik za obuku službenika policije za implementaciju Zakonika o krivičnom postupku. Na Akademiji je organizovana obuka svih starješina iz operativnih sektora, samostalnih organizacionih jedinica, područnih jedinica i ispostava, svih službenika kriminalističke policije osim onih koji će se edukovati po zajedničkom programu obuke, kao trening 48 trenera (diplomiranih pravnika).

Obuka za službenike Uprave policije je počela 15. marta 2010. godine, a završava se 8. jula. Obuka traje četiri dana (32 časa teorijske, praktične i situacione nastave) i odvija se u popodnevnim časovima. Ukupno će biti 16 grupa iz svih sektora Uprave policije. Prve dvije grupe su treneri koji će svoje znanje prenijeti kolegama na terenu. Svake sedmice se na Akademiji edukuje po jedna grupa službenika.

Advokatska komora je u saradnji sa OEBS-om realizovala dva seminara vezano za primjenu Zakonika o krivičnom postupku sa temama „Sporazum o priznanju krivice“ i „Uloga advokata u krivičnom postupku“ na kojem su učestvovali crnogorski advokati, sudije i tužioc, a predavači su bili, pored domaćih, i sudije i tužioc iz okruženja. U časopisu „Advokat“ objavljeno je niz tekstova u kojima su advokati i tužioc iznijeli stavove i iskustva o temama koje su u vezi sa Zakonikom o krivičnom postupku.

2.4. Kadrovske i prostorno-tehničke potrebe u Državnom tužilaštvu

U vezi sa kadrovskim i prostorno-tehničkim potrebama u Državnom tužilaštvu ističemo da je Ministarstvo pravde prihvatilo inicijativu Vrhovnog državnog tužilaštva i uputilo predlog Tužilačkom savjetu da donese Odluku o povećanju broja zamjenika državnih tužilaca, i to

za ukupno 35 izvršilaca. U skladu sa pomenutim, Tužilački savjet je u martu 2010. godine donio Odluku o broju zamjenika državnih tužilaca u Crnoj Gori („Službeni list CG“, broj 16/10). Tako je u 2010. godini imenovano 17 novih zamjenika državnog tužioca (10 savjetnika iz državnih tužilaštava je imenovano za zamjenike, a 7 iz drugih državnih organa). Ministarstvo finansija je dalo saglasnost za prijem 12 zaposlenih koji trenutno rade po ugovoru o djelu u radni odnos na određeno vrijeme. U toku je javni oglas za prijem 18 novih zamjenika državnog tužioca.

Vezano za projekat IPA 2009 Twining Contract “Podrška implementaciji novog Zakonika o krivičnom postupku” MN09/IB/JH/02, od strane Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori u toku su aktivnosti na realizaciji tendera za nabavku tehničke opreme za državna tužilaštva i sudove, u vrijednosti od 200.000€ (100.000€ za Državno tužilaštvo + 100.000€ za sudove). Od strane Evropske unije angažovan je ekspert za javne nabavke koji je podržao sud i Državno tužilaštvo u pripremi detaljne specifikacije tehničke opreme za sprovođenje postupka javne nabavke koji je u toku. Aktivnosti iz Twining projekta na izgradnji kapaciteta neophodnih za uspješnu implementaciju ZKP-a, biće zaokružene u dijelu koji se odnosi na jačanje tehničkih kapaciteta Državnog tužilaštva i sudova za borbu protiv organizovanog kriminala, korupcije i terorizma, kroz nabavku potrebne opreme, u cilju stvaranja adekvatnih uslova za rad.

Projekat IPA 2009 Twining ugovor “Podrška implementaciji novog Zakonika o krivičnom postupku” MN09/IB/JH/02 finansiran je od strane Evropske unije. Svečani sastanak povodom početka implementacije Projekta je održan 8.2.2011. u Podgorici. Francuska je država članica EU - partner u ovom Twining projektu. Implementacioni period traje 15 mjeseci. U okviru Projekta prvi seminar je održan 17. i 18. februara o.g. u Podgorici, a drugi seminar će biti održan od 28.2. do 3.3.2011. godine. Komponente Twining projekta su:

1. Jačanje kapaciteta Odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina;
2. Obezbeđenje treninga (uključujući trening trenera) za sudije, državne tužilce i službenike Uprave policije u cilju implementacije Zakonika o krivičnom postupku;

3. Podrška Komisiji za praćenje implementacije Zakonika o krivičnom postupku;
4. Promocija novih instituta Zakonika o krivičnom postupku među pravnicima specijalizovanim za krivično pravo.

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2010. godinu („Službeni list CG“, broj 87/09), potrošačkoj jedinici-Tužilaštva, na izdatku 411-Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca, pored iznosa sredstava za bruto zarade za stvarni broj zaposlenih u tužilaštvu, opredijeljen je iznos oko 700.000€ za zapošljavanje novih državnih tužilaca i državnih službenika i namještenika. Prilikom planiranja ovog iznosa, pošlo se od činjenice da će do primjene ZKP doći nakon jedne godine od dana stupanja na snagu (26.8.2010. godine) i da do potrebe za zapošljavanjem neće doći odmah početkom godine.

U Državnom tužilaštvu početkom 2010. godine donijeta je Odluka o uvođenju prekovremenog rada (rada subotom), radi ostvarivanja veće ažurnosti i efikasnosti u radu, za koju sredstva Zakonom o budžetu Crne Gore za 2010. godinu, nijesu planirana. Međutim postignut je dogovor sa Ministarstvom finansija da se dio iznosa od 700.000 € iskoristi za isplatu prekovremenog rada, kao i da prekovremeni rad traje do 30. juna 2010. godine. Sredstva za isplatu potreba prekovremenog rada do 30. juna 2010. iznosila su 236.551,36 €. Takođe, shodno Zaključku Vlade Crne Gore br: 03-9909 od 25. novembra 2010. godine iz odobrenog iznosa za nova zapošljavanja u 2010. godini izvršena je i isplata prekovremenog rada za novembar mjesec 2010. godine u iznosu od 45.744,90 €, dok je isplata prekovremenog rada za decembar 2010. godine u iznosu od 43.925,96 € izvršena uz januarske zarade za 2011.godinu, na teret sredstava za bruto zarade odobrenih za 2011. godinu.

U državnim tužilaštvima je u 2010. godini imenovano 17 novih zamjenika (10 savjetnika iz državnih tužilaštava je unaprijeđeno u zamjenike, a 7 iz drugih institucija koje se finansiraju iz Budžeta Crne Gore).

Osim toga, potrošačkoj jedinici-Tužilaštva, na izdatku 413-Rashodi za materijal i usluge, u 2010. godini odobren je iznos oko 200.000 €, za povećanje izdataka za materijal i usluge, do kojih će doći usljed implementacije ZKP-a.

U vezi rješavanja prostorno-tehničkih potreba u Državnom tužilaštvu, Kapitalnim budžetom za 2010. godinu, dodijeljeno je 300.000 €, za početak aktivnosti na rekonstrukciji i adaptaciji objekata tužilaštva u Kotoru, Cetinju, Beranama i Pljevljima.

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2011. godinu („Službeni list CG“, broj 78/10), potrošačkoj jedinici-Tužilaštva, planirani iznos na osnovu stvarnog obračuna (iz septembra 2010. godine), za izdatak 411-Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca uvećan je za 660.000 € u cilju efikasnije primjene ZKP čija implementacija predviđa angažovanje dodatnog broja državnih tužilaca kao i angažovanje dodatnog broja državnih službenika i namještenika.

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2011. godinu, na izdatku 411-Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca dodatno odobrena sredstva predviđena su za zarade još 18 novih državnih tužilaca i oko 30 novih državnih službenika i namještenika.

Ministarstvo finansija će takođe dati saglasnost za prijem u radni odnos na određeno vrijeme 12 angažovanih po ugovoru o djelu u tužilaštvima (nakon obraćanja za saglasnost od strane Vrhovnog državnog tužilaštva-kad za to budu stvoreni uslovi).

Zaključcima Vlade Crne Gore predviđeno je da zapošljavanje u organima koji se finansiraju iz Budžeta ne može biti duže od dvije godine, a radni odnos se može produžiti uz prethodnu saglasnost Ministarstva finansija.

U kapitalnom budžetu za 2011. godinu potrošačkoj jedinici Tužilaštva je planiran iznos od 1.450.000 € za potrebe rekonstrukcije i adaptacije objekta. Planirana sredstva su namijenjena za rješavanje prostornih potreba državnog tužilaštva u Beranama, Kotoru, Cetinju i Pljevljima.

Za potrebe Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici adaptiran je i stavljen u funkciju prostor od 56,60m² površine preko puta zgrade Osnovnog suda u Podgorici.

Za potrebe Specijalnog odjeljenja za borbu protiv organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina i Višeg državnog tužilaštva u Podgorici adaptiran je prostor od 84m² u ulici Slobode u Podgorici.

Za potrebe Specijalnog odjeljenja za borbu protiv organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina u Bijelom Polju adaptiran je postojeći prostor od 440m² koji se nalazi u zgradi Suda.

Izrađena je projektna dokumentacija i raspisan tender za izvođača radova za nadogradnju zgrade za potrebe Osnovnog državnog tužilaštva u Beranama površine 270m².

Za potrebe Osnovnog državnog tužilaštva u Kotoru izrađena je projektna dokumentacija za nadogradnju postojeće zgrade Suda u površini od 350m² i uskoro se očekuje se završetak radova. Za ovaj posao su obezbijeđena sredstva u iznosu od 370.000€.

U toku su aktivnosti za obezbjeđivanje nekoliko prostorija u zgradi Opštine Ulcinj za potrebe Osnovnog državnog tužilaštva u Ulcinju. U komunikaciji predstavnika tužilaštva i gradonačelnika Ulcinja dogovoreno je da se realizacija navedenog može očekivati do 5. marta o.g.

Za potrebe Osnovnog državnog tužilaštva u Pljevljima izvršiće se kupovina i adaptacija zgrade u centru Pljevalja koja će prema procjenama zadovoljiti potrebe tog tužilaštva. Pribavljena je saglasnost od Direkcije za javne radove i za te namjene opredijeljeno je 400.000€.

Za potrebe Osnovnog državnog tužilaštva u Baru izvršiće se adaptacija postojećeg prostora.

Za potrebe Osnovnog državnog tužilaštva u Cetinju izvršiće se adaptacija prostora površine 290m² u zgradi gdje je ranije bila Likovna akademija.

U toku su aktivnosti na obezbjeđivanju kancelarije za potrebe Osnovnog državnog tužilaštva u Kolašinu, koju će ustupiti Osnovni sud u Kolašinu.

Takođe, u toku su aktivnosti na ustupanju 2 kancelarije od strane Osnovnog suda u Nikšiću, za potrebe Osnovnog državnog tužilaštva u Nikšiću.

Za potrebe Osnovnog državnog tužilaštva u Herceg Novom će biti adaptiran i opremljen prostor koji pripada tužilaštvu.

Za potrebe Osnovnog državnog tužilaštva u Rožajama biće obezbijeđen prostor od 250m² u novoj zgradi opštine Rožaje koja će se izgraditi. Za tehničko opremanje toga prostora opredijeljeno je 200.000€.

Obezbijeđen je prostor za potrebe funkcionisanja **Zajedničkog istražnog tima za borbu protiv organizovanog kriminala i najtežih oblika koruptivnih krivičnih djela**, koji je formiran 19. februara 2010. godine potpisivanjem Sporazuma između Vrhovnog državnog tužilaštva, Uprave policije, Uprave carina, Poreske uprave i Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma.

3. TABELARNI PRIKAZ REALIZOVANIH AKTIVNOSTI

3.1. Ministarstvo pravde

Priprema teksta Predloga zakona izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika¹

(REALIZOVANO)

Vlada je utvrdila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika, na sjednici od 28.01.2010. godine, a Skupština Crne Gore donijela je 22. aprila 2010. godine Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika ("Službeni list CG", broj 25/10).

Priprema teksta Predloga zakona o prekršajima

(REALIZOVANO)

Vlada je na sjednici održanoj 7.10.2010. godine utvrdila Predlog zakona o prekršajima, a Zakon o prekršajima je donijela Skupština Crne Gore na sjednici održanoj 22. decembra 2010. godine. Zakon o prekršajima je objavljen u „Službenom listu Crne Gore“, broj 1/11, od 11.1.2011. godine.

Priprema teksta Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnoj odgovornosti pravnih lica

(NIJE REALIZOVANO)

Priprema teksta Predloga zakona o maloljetničkom pravosuđu

(DJELIMIČNO REALIZOVANO)

Vlada je utvrdila Nacrt zakona o maloljetničkom pravosuđu, na sjednici od 24. decembra 2009. godine

Priprema teksta Predloga zakona o besplatnoj pravnoj pomoći

(REALIZOVANO)

Predlog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći je Vlada Crne Gore utvrdila na sjednici od 27. januara 2011. godine.

¹ Osim Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika drugi zakoni nijesu uslov za primjenu ZKP-a

**Priprema teksta Predloga zakona o zaštiti od nasilja u porodici
(REALIZOVANO)**

Vlada je na sjednici od 1. aprila 2010. godine utvrdila Predlog zakona o zaštiti od nasilja u porodici, a Skupština Crne Gore 24. saziva donijela je 27. jula 2010. godine, na desetoj sjednici prvog redovnog zasijedanja, Zakon o zaštiti od nasilja u porodici ("Službeni list CG", broj 46/10).

**Donošenje Sudskog poslovnika
(DJELIMIČNO REALIZOVANO)**

Pripremljen je Predlog sudskog poslovnika na koji je Sudski savjet dao mišljenje u novembru 2010. godine. U drugoj polovini januara 2011. godine upućena je inovirana verzija Predloga sudskog poslovnika na mišljenje Sudskom savjetu. Sudski savjet je na sjednici održanoj 8.2.2011.godine dao saglasnost na inoviranu verziju Predloga sudskog poslovnika, s tim što je zaključeno da u istom treba zadržati ranija rješenja koja se odnose na pripravnost i dežurstva sudija. Prethodno su ova rješenja u Sudski poslovnik unijeta na predlog Sudskog savjeta. Predlog Sudskog poslovnika je dostavljen Sekretarijatu za zakonodavstvo i uskoro će biti objavljen u „Službenom listu Crne Gore“

**Donošenje Pravilnika o unutrašnjem poslovanju državnog tužilaštva
(REALIZOVANO)**

Ministarstvo pravde je donijelo Pravilnik o unutrašnjem poslovanju Državnog tužilaštva („Službeni list CG“, broj 51/10) koji je stupio na snagu 26.8.2010. godine.

**Priprema propisa o kontroli poštovanja određenih mjera nadzora putem elektronskih uređaja
(DJELIMIČNO REALIZOVANO)**

Pripremljen je Nacrt uredbe o kontroli mjera nadzora elektronskim putem koji je 19. novembra 2010. dostavljen na dalju nadležnost Ministarstvu unutrašnjih poslova i javne uprave. Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave se oglasilo nenadležnim u vezi sa ovim pitanjem, pa će Ministarstvo pravde biti ovlašćeni obrađivač ovog akta za potrebe Vlade Crne Gore.

**Donošenje propisa o načinu izvršenja pritvora
(DJELIMIČNO REALIZOVANO)**

Pripremljen je Nacrt pravilnika o kućnom redu za izvršenje pritvora koji je dostavljen Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija radi davanja eventualnih komentara, primjedbi i sugestija. Nakon toga je obrazovana radna grupa za izradu Pravilnika o kućnom redu za izvršavanje pritvora i uskoro će isti biti objavljen u „Službenom listu Crne Gore“.

**Priprema propisa o načinu vođenja kaznene evidencije
(DJELIMIČNO REALIZOVANO)**

Pripremljen je Predlog uredbe o kaznenoj evidenciji. Urađena je Analiza postojećeg stanja i problematike vođenja kaznene evidencije u Upravi policije Crne Gore sa preporukama za preuzimanje vođenja kaznene evidencije u okviru koje je analizirana i usaglašenost sa pravom Evropske Unije i međunarodnim standardima.

**Priprema propisa o visini naknade troškova krivičnog postupka i paušalnom iznosu, kao i načinu isplate
(REALIZOVANO)**

Vlada Crne Gore je donijela Uredbu o naknadi troškova u sudskim postupcima („Službeni list CG“, broj 61/10) koja je stupila na snagu 30. oktobra 2010. godine.

**Donošenje propisa kojim se bliže uređuje postupanje prema uslovljenom oportunitetu krivičnog gonjenja
(REALIZOVANO)**

Ministar pravde donio je Pravilnik o odloženom krivičnom gonjenju („Službeni list CG“, broj 60/10) koji je stupio na snagu 23. oktobra 2010. godine.

**Objavljivanje Zakonika o krivičnom postupku na crnogorskom i engleskom jeziku
(REALIZOVANO)**

„Zakonik o krivičnom postupku“, Ministarstvo pravde, Podgorica, 2009, dvojezično izdanje na crnogorskom i engleskom jeziku

**Izrada Komentara Zakonika o krivičnom postupku
(REALIZOVANO)**

Prof. dr Milan Škulić, „Komentar Zakonika o krivičnom postupku Crne Gore“, Ministarstvo pravde, Podgorica, 2009

**Izrada Priručnika za praktičnu primjenu sa objašnjenjem krivično procesnih odredbi
(REALIZOVANO)**

Grupa autora, Priručnik za praktičnu primjenu Zakonika o krivičnom postupku, Twining projekat, Podgorica, 2009

**Izrada Zbirke praktičnih obrazaca za primjenu ZKP-a
(REALIZOVANO)**

Grupa autora, Priručnik za primjenu Zakonika o krivičnom postupku Crne Gore, Organizacija za evropsku bezbjednost i saradnju, Podgorica, 2010

3.2. Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave

**Priprema teksta Predloga zakona unutrašnjim poslovima
(NIJE REALIZOVANO)**

**Priprema teksta Predloga zakona o DNK registru
(NIJE REALIZOVANO)**

3.3. Tužilački savjet

**Donošenje odluke o broju zamjenika državnih tužilaca
(REALIZOVANO)**

Tužilački savjet je donio Odluku o broju zamjenika državnih tužilaca u Crnoj Gori („Službeni list CG“, broj 16/10)

3.4. Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije

**Priprema detaljnog i razrađenog drugog elementa zajedničkog plana obuke kao i posebnih planova obuke za sudije i državne tužioce i realizacija planova obuke
(KONTINUIRANO SE REALIZUJE)**

3.5. Policijska akademija

**Sprovođenje zadataka iz posebnih planova obuke koji se odnose na službenike policije
(KONTINUIRANO SE REALIZUJE)**

3.6. Advokatska komora

**Sprovođenje zadataka iz posebnih planova obuke koji se odnose na advokate
(REALIZOVANO)**

Advokatska komora je u saradnji sa OEBS-om organizovala dva seminara na kojima su advokati upoznati sa rješenjima u ZKP-u.

3.7. Ministarstvo finansija

**Planiranje sredstava u budžetu Crne Gore neophodnih za sprovođenje Plana implementacije Zakonika o krivičnom postupku
(KONTINUIRANO SE REALIZUJE)**

3.8. Vrhovno državno tužilaštvo

Sprovođenje aktivnosti vezanih za rješavanje kadrovskih i prostorno tehničkih potreba u Državnom tužilaštvu (DJELIMIČNO REALIZOVANO)

Tokom 2010. godine imenovano je 17 novih zamjenika državnog tužioca (10 savjetnika iz državnih tužilaštava je imenovano za zamjenike, a 7 iz drugih državnih organa). Ministarstvo finansija će dati saglasnost za prijem 12 zaposlenih službenika, koji trenutno rade po ugovoru o djelu, u radni odnos na određeno vrijeme. Takođe, u toku su aktivnosti na rješavanju prostorno tehničkih potreba u svim državnim tužilaštvima u Crnoj Gori.

Preporuke i zaključci:

1. Preporučuje se Državnom tužilaštvu da intenzivira aktivnosti na stvaranju neophodnih preduslova za punu primjenu Zakonika o krivičnom postupku 1. septembra 2011. godine.
2. Preporučuje se Ministarstvu pravde da pripremi preostale propise potrebne za uspješnu primjenu Zakonika o krivičnom postupku, u skladu sa Planom implementacije Zakonika o krivičnom postupku.
3. Preporučuje se Ministarstvu unutrašnjih poslova i javne uprave da intenzivira aktivnosti na pripremi teksta Predloga zakona o unutrašnjim poslovima i Predloga zakona o DNK registru.
4. Neophodno je osnažiti potrebu za edukacijom policije, državnih tužilaca, sudija i advokata kroz Tvining projekat "Podrška implementaciji novog Zakonika o krivičnom postupku".
5. Potrebno je nastaviti sa jačanjem kapaciteta Zajedničkog istražnog tima.